

TÜRK AKADEMİSİ

Türk Akademisi Siyasi Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı (TASAV)

www.tasav.org

DÜŞÜNCE DÜNYASINDA TÜRKİZ

Ulusal Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi

Yıl/Year: 14 • Sayı/No: 65 • Ağustos/August 2023

ISSN: 1309-601X

TASAV Adına Sahibi / Owner on behalf of TASAV

İsmail Faruk AKSU

Editör / Editor

Prof. Dr. Yalçın SARIKAYA

Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor

Konur Alp KOÇAK

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Savaş ÇEVİK

Doç. Dr. Mehmet ŞAHİN

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Mehmet ALTUNKAYA	Prof. Dr. Okan TAŞAR
Prof. Dr. Birol AKGÜL	Prof. Dr. Celal TAŞDOĞAN
Prof. Dr. Nevzat AYPEK	Prof. Dr. İlyas TOPSAKAL
Prof. Dr. Mehmet Emin ÇAĞIRAN	Prof. Dr. Turgay UZUN
Prof. Dr. Murat ÇETİNKAYA	Doç. Dr. Arif BAĞBAŞLIOĞLU
Prof. Dr. Hilmi DEMİR	Doç. Dr. Alparslan A. BAŞARAN
Prof. Dr. Mehmet EKİZ	Doç. Dr. Hüseyin KALEMLİ
Prof. Dr. Ruhi ERSOY	Doç. Dr. Hayri KESER
Prof. Dr. Mehmet GÜNAL	Doç. Dr. Hatice MUMYAKMAZ
Prof. Dr. Gökhan GÜNEYSU	Doç. Dr. Esmâ ÖZDAŞLI
Prof. Dr. Ali GÜRSEL	Doç. Dr. Arif SARI
Prof. Dr. Erkan GÖKSU	Doç. Dr. Hasan Sencer PEKER
Prof. Dr. Oğuzhan GÖKTOLGA	Doç. Dr. Göktuğ SÖNMEZ
Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA	Doç. Dr. M. Halit YILDIRIM
Prof. Dr. M. Hanifi MACİT	Dr. Atilla BEDİR
Prof. Dr. Ahmet Bedri ÖZER	Dr. Kürşat KORKMAZ
Prof. Dr. Yusuf SARINAY	Dr. Tuğrul KORKMAZ
	Dr. Emre ÖZSOY

DÜŞÜNCE DÜNYASINDA TÜRKİZ

Ulusal Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi

Düşünce Dünyasında Türkiz, Türk Akademisi Siyasî Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı (TASAV) tarafından hazırlanıp Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında olmak üzere yılda üç kez yayınlanan hakemli bir dergidir. Dergimiz, *Google Scholar* ve *SOBİAD* tarafından taranmaktadır.

Düşünce Dünyasında Türkiz, bilimsel danışman kurulunda ve yayın kurulunda bulundurduğu farklı disiplinlere mensup akademisyenler ile bilimsel nitelik ve yenilikten ödün vermeyen saygın bir akademik dergi olarak İngilizce ve Türkçe makalelere ve kitap tahlillerine yer vermektedir.

Düşünce Dünyasında Türkiz; siyasî, sosyal ve ekonomik politikaların belirlenmesine, mevcut politikaların bilimsel veriler ışığında tahlil edilerek geliştirilmesine ve önemli sorunların çözümüne yönelik politika önerilerinin ortaya konmasına öncelik atfetmekte, disiplinler-arası araştırmaları teşvik etmektedir.

Sosyal bilimlerin birçok alanında hazırlanacak araştırmalara yer veren *Düşünce Dünyasında Türkiz*, bilimselliğin ilk şartı olan nesnelliği temel yayın ilkelerinden biri olarak kabul eder. Dolayısıyla dergimize yayınlanmak üzere gönderilen tüm yazılar, tarafsız hakemler tarafından en hızlı şekilde gözden geçirilir ve uygun görülmesi hâlinde telif ücretleri yazarına ödenmek kaydıyla basılı ve elektronik ortamda yayınlanır.

About the Journal

Düşünce Dünyasında TÜRKİZ is a peer-reviewed journal on social sciences published in every four months by TASAV, a non-profit think-tank based in Ankara, Turkey. The editorial board has the authority to decide which papers comply with the rules and principles of academic writing and qualified for publication in the journal. Each paper submitted for publication is subject to review of at least two undisclosed referees. Having a paper published in this journal does not require any payment to TASAV.

İletişim / Contact

29 Ekim Caddesi 2654. Sokak No: 1 Gölbaşı-Ankara/Türkiye
Tel: +90 312 460 1779 • Faks: +90 312 460 1789
www.tasav.org • iletisim@tasav.org • turkiz.dergi@tasav.org

Tasarım, Dizgi ve Baskı / Design and Printing

Vega Basım Hizmetleri • Sertifika No: 43714
Korkutreis Mahallesi Lale Caddesi No: 21/A Ankara/Türkiye
Tel: +90 312 230 0723

Baskı tarihi / Published in: Ağustos/August 2023

İÇİNDEKİLER

Yalçın SARIKAYA Editörün Notu / <i>Editor's Note</i>	7
Hasan ACER Etno-Sembolist Teori Üzerine Bir İnceleme <i>A Review on Ethno-Symbolist Theory</i> (Araştırma Makalesi)	11
Yıldırım TORUN Türk Milliyetçiliğinde Bir İdealin Anatomisi: Seyyid Ahmet Arvasi ve Türk-İslam Ülküsü <i>Anatomy of an Ideal in Turkish Nationalism: Seyyid Ahmet Arvasi and the Turkish-Islamic Ideal</i> (Araştırma Makalesi)	39
Dursun Can EYÜBOĞLU Dede Korkut'taki Kazılık Dağı <i>"Kazılık Dağı" in Dede Korkut</i> (Araştırma Makalesi)	91
Mustafa MAYDA & Özgün Çağlar BERKİT Dijital Medya Tabanlı Yeni Nesil Kooperatifçilik Yaklaşımı: Koop 4.0 <i>Digital Media-Based New Generation Cooperative Approach: Coop 4.0</i> (Araştırma Makalesi)	135
Merve BAHADIR Montesquieu ve Karşılaştırmalı Siyaset Bilimi Metodolojisine Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme <i>An Evaluation on Montesquieu and His Contributions to Comparative Political Science Methodology</i> (Araştırma Makalesi)	181

EDİTÖRÜN NOTU

Değerli okurlar,

Düşünce Dünyasında TÜRKİZ Dergisinin 65. sayısı, siyasal ve kültürel araştırmaların ağırlık taşıdığı bir sayıdır. Farklı sosyal bilim dalları günümüzde birbirleri ile çok daha fazla içli dışlı hale gelmektedir. İletişim, halkla ilişkiler gibi alanlar, siyasal bilimlerle, pazarlama, tanıtım gibi işletme çıkışlı alanlar ise sosyoloji hatta psikoloji gibi temel disiplinlerle giriftleşebilmiştir. Bu bilimsel eğilim esasen sosyal bir gerçekten ve medenî ihtiyaçlardan doğmaktadır.

Düşünce Dünyasında TÜRKİZ Dergisi olarak bizler de her ne kadar siyasal bilimler ve bağlantılı sahalarda bir yoğunlaşmayı hedef almış olsak da, sahaların birbirlerini etkileme kapasiteleri nedeniyle kendimizi dar bir kalıba sokmamaya da dikkat etmekteyiz.

65. sayımızda, Hasan ACER'in "Etno-Sembolist Teori Üzerine Bir İnceleme" başlıklı makalesinde milliyetçilik kuramları içinde ana bir bakış açısını temsil eden etno-sembolist yaklaşım, bu yaklaşımın diğer temel yaklaşımlara yönelik itirazları çerçevesinde tahlil edilmektedir. Millet ve milliyetçiliğin anlaşılabilmesi ve teorik olarak gelişmesi açısından önemli tartışmaların önünü açan etno-sembolist kuram, büyük ölçüde ilkçi yaklaşıma bir itiraz niteliğinde ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte milletleri milliyetçiliklerin ürünü olarak gören modernist yaklaşımla da örtüşmez ve onu da eleştirir. Milletlerin ve milliyetçiliklerin tarihi ne kadar eskise de kuramsal tartışmalar sonuca ulaşmamakta ve sosyal bilgi kendisini her zaman yenilemektedir. Siyaset biliminin özellikle milliyetçilik alanındaki araştırmacıları için derli toplu bir okuma başlangıcı olan bu çalışmaya sayımızda yer verdik.

"Türk Milliyetçiliğinde Bir İdealin Anatomisi: Seyyid Ahmet Arvasi ve Türk-İslam Ülküsü" başlıklı makalesinde, Yıldırım TORUN, Türk milliyetçiliği fikri ve ülkücü hareket açısından son derece önemli bir isim olan fikir ve siyaset adamı Ahmed Arvasi'nin

düşüncelerini incelemektedir. Makale; özellikle, milli siyaset, milli devlet, tarih, ülkü, dil, kültür, medeniyet, aile, ahlak ve eğitim gibi kavramların etrafında yapılan tahlilleri içermektedir. Arvası'nın "içtimai ırk" kavramsallaştırması, Türklerin eski inançlarındaki tektanrıcılık, İslam'a geçtikten sonra bu dine Türklerin hizmetleri gibi hususlardaki özgün görüşleri ve değerlendirmelerini içeren bu çalışma, alana yönelik araştırmacılar için keyifle okunacak bir kaynak teşkil etmiştir.

Dursun Can EYÜBOĞLU'nun "Dede Korkut'taki Kazılık Dağı" başlıklı makalesi, ilginç bir Türk kültürü araştırma makalesidir. Dede Korkut hikayelerinde geçen çeşitli yer adalarını, etimolojik, kavramsal ve coğrafi açıdan inceleyen yazar, Kazılık Dağı adını menşesini de bu yönlerden araştırmakta ve önemli çıkarımlarda bulunmaktadır. EYÜBOĞLU büyük titizlikle, hem çeşitli Dede Korkut nüshaları hem de Dede Korkut hikâyeleri üzerine yapılmış çeşitli incelemeleri taramış ve Kazılık toponiminin izini sürmüştür. Yazar adeta bizi Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan geniş Türk coğrafyasındaki dağlardan aşırmakta, koyaklardan geçirmektedir. Kaz, Kuz, Gu, Gaz, Guz sözcükleri ve bunlarla bağlantılı ifadelerin işaretleriyle Dede Korkut'un coğrafyası üzerine tahminlerde bulunmaktadır. Her ne kadar bir kültür araştırması olsa da, yazar bu makalesinde bizim şu gerçeği de hatırlamamıza vesile olmaktadır: Toponimler, yurtların kimlikleridir. Toponim hassasiyeti günümüzde dahi büyüklü küçüklü devletlerin dış siyasetlerinde kendini göstermektedir.

Mustafa MAYDA ve Özgün Çağlar BERKİT'in "Dijital Medya Tabanlı Yeni Nesil Kooperatifçilik Yaklaşımı: Koop 4.0" isimli makaleleri oldukça eski bir iktisadi kavram ve usül olan kooperatifçiliğin dijital medya tabanlı gelişen yeni ekosistem içinde çağa uygun bir anlayışla yeni örgütlenme modelleri geliştirmesi gerektiğine odaklanan ve bunun için bir istikamet belirlemeye çalışan bir incelemedir. Kooperatifçiliği ulusal ve uluslararası düzeyde, devlet ve özel teşebbüs bakımından değerlendirmekte,

günümüz ihtiyaçlarına uygun yeni bir yol tavsiyesinde de bulunmaktadır.

Merve BAHADIR'ın "Montesquieu ve Karşılaştırmalı Siyaset Bilimi Metodolojisine Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme" başlıklı araştırma makalesi, gerek siyaset biliminde gerekse uluslararası ilişkiler alanında özgün bir yeri olan karşılaştırmalı araştırma metodolojisine ve bunun esaslarını oluşturan Fransız düşünür Montesquieu'ye ışık tutma gayretindedir. Siyaset bilimi alanındaki ününü hukuk, toplum ve yönetim alanındaki karşılaştırmalı araştırmayla temin etmiş olan ünlü düşünür aynı zamanda kuvvetler ayrılığı prensibinin de temayüzünü sağlayan isim olarak kabul edilir. Onun karşılaştırmalı siyaset bilimi anlayışı elbette 17. Yüzyılda ortaya çıktığı seviyede durmamaktadır ve devamlı suretle gelişmiştir. Ancak bir bilimsel metod, dayandığı temellerin mukavemeti ölçüsünde uzun ömürlü olmaktadır ki, karşılaştırmalı siyaset de böyle kuvvetlidir. Yazar'a, bilhassa genç araştırmacıların istifade edebileceğini düşündüğümüz eseri için teşekkür ederiz.

65. Sayımızın okurlarımız ve akademik hayatımız açısından faydalı olmasını diliyoruz. Bu vesileyle, çalışmalarıyla okurlarımızın ve konuyla ilgili akademisyenlerin yararlanmalarını temin edecek kıymetli yazarlarımıza, Yazı İşleri Müdürümüz Sayın Konur Alp KOÇAK'a, başta Doç Dr. Mehmet Şahin olmak üzere Yayın Kurulu üyelerimize, sayı hakemlerimize, dergimizin tasarım ve basım işlerini gerçekleştiren kıymetli çalışanlara şükranlarımı sunuyor, bir sonraki sayımızda buşuşmak üzere iyi okumalar diliyorum.

Prof. Dr. Yalçın SARIKAYA

Editör